

10. ΑΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΑΒΥΛΩΝΑ

ΕΔΑΦΙΟ ΜΝΗΜΗΣ: «Και εν τω καιρώ εκείνω θέλει εγερθή Μιχαήλ, ο άρχων ο μέγας, ο ιστάμενος υπέρ των υιών του λαού σου· και θέλει είσθαι καιρός θλίψεως, οποία ποτέ δεν έγεινεν αφού υπήρξεν έθνος, μέχρις εκείνου του καιρού· και εν τω καιρώ εκείνω θέλει δι-ασωθή ο λαός σου, πας όστις ευρεθή γεγραμμένος εν τω βιβλίω» Δανιήλ 12/ιβ' 1.

Για τη μελέτη αυτής της εβδομάδας, διαβάστε: Αποκ. 13/ιγ' 1-12, 14/ιδ' 9-11, 16/ις' 2, 19/ιθ' 20, 20/κ' 4, Ιερ. 51/να' 6,7,53,57, Αποκ. 18/ιη' 1-4.

Την προηγούμενη εβδομάδα είδαμε την «ψεύτικη τριαδικότητα», τον Σατανά (δράκο) και τις δύο επίγειες δυνάμεις που μαζί θα εξαπολύσουν διωγμό ενάντια στο λαό του Θεού.

Μία από αυτές τις δυνάμεις, το θηρίο της θάλασσας (Αποκ. 13/ιγ' 1-10) περιγράφεται ως ένας συνδυασμός λεοπαρδαλής, αρκούδας και λιονταριού (Αποκ. 13/ιγ' 2) – εικόνες παρμένες από το Δαν. 7/ζ' 4-6. Όπως είδαμε στο 6^ο μάθημα, στο Δαν. 7/ζ' – μετά την άνοδο της Βαβυλώνας (λιοντάρι), της Μηδο-Περσίας (αρκούδα), και της Ελλάδας (λεοπαρδαλή) – έρχεται η τελευταία επίγεια δύναμη, η Ρώμη. Ξεκίνησε ως ειδωλολατρική Ρώμη και στη συνέχεια μετατράπηκε σε παπική – η δύναμη του μικρού κέρατος στο Δαν. 7/ζ' 7,8,19-21,23-25 που εμφανίζεται ακριβώς μετά το τέταρτο θηρίο. Επίσης είδαμε ότι πολλά από τα χαρακτηριστικά της Παπικής Ρώμης όπως περιγράφονται στα εδάφια του Δαν. 7/ζ', εμφανίζονται ξανά στο θηρίο της θάλασσας στην Αποκ. 13/ιγ' 1-10. Επομένως, οι Βιβλικοί σχολιαστές βλέπουν τη Ρώμη ως μία από τους κύριους ανταγωνιστές στα γεγονότα του εσχάτου καιρού στην Αποκ. 13/ιγ'. Ωστόσο, δεν είναι μόνο η Ρώμη. Και μία άλλη δύναμη αναφέρεται. Αυτήν την εβδομάδα θα εστιάσουμε κυρίως στην Αποκ. 13/ιγ' στα γεγονότα και στις δυνάμεις του κεφαλαίου, αναλογιζόμενοι: Ποιο είναι το νόημα αυτών των γεγονότων και πώς μπορούμε να προετοιμαστούμε γι' αυτά;

Κυριακή 3 Ιουνίου

Η ΘΑΝΑΣΙΜΗ ΠΛΗΓΗ ΘΕΡΑΠΕΥΕΤΑΙ

Διαβάστε Αποκ. 13/ιγ' 1-10 και δείτε τους λόγους που αυτή η περικοπή αναφέρεται στο ρόλο του παπισμού τόσο κατά το παρελθόν όσο και στο μέλλον. Προσέξτε πόσο σημαντικός ρόλος του δίνεται. Ποια είναι η σημασία του σε σχέση με τα γεγονότα των εσχάτων ημερών;

.....

.....

Ο Θεός έχει πιστούς σε όλες τις εκκλησίες, ωστόσο, η Αγία Γραφή δείχνει πως αυτή η εκκλησία είχε έναν συγκεκριμένο ρόλο στην ιστορία και θα εξακολουθεί να έχει στα γεγονότα των εσχάτων ημερών.

Διαβάστε Αποκ. 13/ιγ' 3. Τι συμβαίνει εδώ και τι διδασκόμαστε για την ανάδειξη της Ρώμης;

.....

.....

Για αιώνες η Ρωμαιοκαθολική εκκλησία είχε τον κεντρικό ρόλο στην θρησκεία, αλλά και στην πολιτική του Δυτικού κόσμου. Όσον αφορά τη δύναμη της έχουμε το τρανταχτό παράδειγμα του αυτοκράτορα Ερρίκου Δ', όπου ο πάπας Γρηγόριος Ζ' ανάγκασε τον αυτοκράτορα να παρακαλεί, ξυπόλυτος στο χιόνι επί τρεις ημέρες, να τον δεχθεί προκειμένου να άρει τον αφορισμό που του είχε επιβάλει. Ο πάπας καυχόταν για την συμπεριφορά του αυτή γιατί θεωρούσε ότι ήταν καθήκον του να ταπεινώσει τους βασιλείς.

Μέσα όμως από την επιρροή της Μεταρρύθμισης, του Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης, η πολιτικό-θρησκευτική ηγεμονία της Ρώμης συντρίφθηκε τα τέλη του 18^{ου} αιώνα. Μάλιστα ο πάπας Πίος ΣΤ' αιχμαλωτίστηκε από τον Γαλλικό στρατό το 1798 και πέθανε στην εξορία το 1799. Ωστόσο, στην Αποκ. 13/ιγ' διαβάζουμε πως η θανατηφόρα αυτή πληγή θεραπεύθηκε. Και παρότι η Ρώμη σήμερα δεν έχει αυτή την πολιτική δύναμη που είχε ο Γρηγόριος ο Ζ', χάρη της αυξημένης δημοτικότητας των πρόσφατων ποντίφικων έχει μεγάλη επιρροή, θρησκευτική και πολιτική. Και σύμφωνα με την προφητεία, η επιρροή αυτή θα αυξηθεί ακόμη περισσότερο.

ΣΚΕΨΗ: Πώς μπορούμε να είμαστε πιστοί στο μήνυμα που καλούμαστε να δώσουμε χωρίς να προσβάλλουμε όσο το δυνατόν κάποιους; Γιατί, ωστόσο, δεν πρέπει να συμβιβαστούμε για την «πολιτική ορθότητα» καθώς κηρύττουμε την παρούσα αλήθεια;

Δευτέρα 4 Ιουνίου

ΟΙ ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ

Πολλοί, σωστά έχουν αναρωτηθεί: Πώς είναι δυνατόν η Ρώμη να έχει τέτοια επιρροή σήμερα, ή στο μέλλον, όπως διαβάζουμε στην Αποκ. 13/ιγ'; Οι μέρες που διέταζε στρατούς βρίσκονται στο παρελθόν. Η απάντηση, επίσης βρίσκεται στην Αποκ. 13/ιγ'. Διαβάστε τα εδάφια 11,12. Ποια στοιχεία δείχνουν ποια δύναμη είναι;

.....
Το προηγούμενο θηρίο, η Ρώμη όπως θεωρείται από τους Διαμαρτυρόμενους, είχε εξουσία για σαράντα δύο μήνες (Αποκ. 13/ιγ' 5) Οι σαράντα δύο μήνες είναι ακριβώς ίδια χρονική περίοδος με το «καιρού και καιρών και ημίσεος καιρού» του Δαν. 7/ζ' 25, ή τα τρεισήμισι χρόνια (Αποκ. 12/ιβ' 14) ή τις 1260 προφητικές μέρες (Αποκ. 12/ιβ' 6) – το διάστημα που καταδυναστεύει η παπική εξουσία. Αυτή η προφητική περίοδος (χρησιμοποιώντας τον κανόνα, μία προφητική μέρα ισοδυναμεί με ένα έτος) ξεκινάει το 538 μ.Χ. και τελειώνει το 1798, τη χρονιά που ο πάπας αιχμαλωτίζεται. Εκείνη την περίοδο η παπική εξουσία δέχτηκε τη θανάσιμη πληγή και η προφητεία εκπληρώθηκε. Σ' αυτό περίπου το σημείο της ιστορίας, προς το τέλος των σαράντα δύο μηνών (1798), μία άλλη δύναμη εμφανίζεται (Αποκ. 13/ιγ' 11, 1). Αυτή η δύναμη βγαίνει από τη γη, σε αντίθεση με όλες τις προηγούμενες που αναδύθηκαν από τη θάλασσα (δείτε Δαν. 7/ζ' 2,3). «Τα ύδατα, τα οποία είδες, όπου η πόρνη κάθεται, είναι λαοί και όχλοι και έθνη και γλώσσαι» (Αποκ. 17/ιζ' 15). Γι' αυτούς, και άλλους λόγους, η δύναμη αυτή πρέπει να είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, όπου εμφανίζεται σε ένα αραιοκατοικημένο σχετικά μέρος του κόσμου και δεν χρειάστηκε να ρίξει καμία από τις σημαντικές αυτοκρατορίες για να αναδειχθεί. «Ποιο έθνος στο Νέο Κόσμο γύρω στα 1798 ανέρχονταν όλο και ψηλότερα σε δύναμη, με προοπτική κύρους και μεγαλοσύνης, επισύροντας την παγκόσμια προσοχή; Η εφαρμογή του συμβόλου δεν επιδέχεται καμία αμφιβολία. Ένα, και μόνο ένα έθνος, ανταποκρίνεται στα χαρακτηριστικά της προφητείας αυτής: αναντίρρητα οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.» Ε. Χουάιτ, Τ.Π.Σ. σ. 525.

Αν και αρχικά αυτή η δύναμη παρουσιάζεται ως αρνί με δύο κέρατα, σύμβολο ευγένειας, μιλάει ως δράκος (Αποκ. 13/ιγ' 11), προμηνύοντας ένα διωγμό παρόμοιο με της προηγούμενης δύναμης. Στην Αποκ. 13/ιγ' 11-17 έχουμε την απάντηση για το πώς η Ρώμη

θα έχει την επιρροή που βλέπουμε στην προφητεία. Θα έχει την υποστήριξη των Ηνωμένων Πολιτειών.

Τρίτη 5 Ιουνίου

ΖΗΤΗΜΑ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

Ο Κύριος ανέκαθεν είχε να κάνει με εκείνους που έπεφταν στην ειδωλολατρία (δείτε Ματθ. 4/δ' 8-10). Στο τέλος, όπως αναφέρεται στην Αποκ. 13/ιγ' το ζήτημα της λατρείας θα εμφανιστεί ξανά. Και εδώ ο λαός του Θεού θα πρέπει να επιλέξει ποιον θα λατρεύει και θα υπηρετήσει (δείτε Ναυή 24/κδ' 15). Στο 2^ο μάθημα, «Ο Δανιήλ και ο Έσχατος Καιρός», μελετήσαμε την ιστορία των τριών νέων που έλαβαν τη διαταγή να προσκυνήσουν την χρυσή εικόνα (Δαν. 3/γ' 5). Επίσης είδαμε πως στην Αποκ. 13/ιγ' χρησιμοποιούνται ανάλογοι όροι που δείχνουν το διωγμό που θα αντιμετωπίσουν τα παιδιά του Θεού τον έσχατο καιρό. Με λίγα λόγια, αυτά που συνέβησαν στο Δαν. 3/γ' θα μπορούσαμε να πούμε πως ήταν ένας προάγγελος αυτών που θα συμβούν στις έσχατες ημέρες από τις δυνάμεις των θηρίων στην Αποκ. 13/ιγ'. Όλοι προστάχθηκαν να προσκυνήσουν την χρυσή εικόνα, διαφορετικά θα ρίχνονταν στο φλεγόμενο καμίνι. Παρομοίως, στην Αποκ. 13/ιγ' δίνεται η διαταγή «όσοι δεν προσκυνήσωσι την εικόνα του θηρίου, να θανατωθώσι». Διαβάστε Αποκ. 14/ιδ' 9-11, 16/ις' 2, 19/ιθ' 20, 20/κ' 4. Τι μας λένε αυτά τα εδάφια για το πόσο καιριο θα είναι το θέμα της λατρείας;

.....
Η Βαβυλώνα είναι η πρωτεύουσα της κίβδηλης λατρείας. Ο Πύργος της Βαβέλ μαρτυρούσε την επιθυμία των οικοδόμων, όπως και του Εωσφόρου, «θέλω αναβή επί τα ύψη των νεφελών» (Ησ. 14/ιδ' 14) καθώς και την προσπάθειά τους να προφυλαχθούν από έναν άλλο παγκόσμιο κατακλυσμό. Αρνήθηκαν να πιστέψουν στην υπόσχεση του Θεού ότι δεν θα επέτρεπε άλλον κατακλυσμό στη γη (Γεν. 9/θ' 8-11). Η νέα Βαβυλωνιακή αυτοκρατορία παρομοίως εξύψωσε το έργο των ανθρώπων. Ο Ναβουχοδονόσορ είπε, «η Βαβυλών η μεγάλη, την οποίαν εγώ ωκοδόμησα» (Δαν. 4/δ' 30). Αργότερα ο βασιλιάς Βαλτάσαρ, πήρε τα χρυσά σκεύη από το ναό του Σολομώντα για την γιορτή του και «έπινον οίνον και ήνεσαν τους θεούς τους χρυσούς και αργυρούς, τους χαλκούς, τους σιδηρούς, τους ξυλίνους και τους λιθίνους» (Δαν. 5/ε' 3,4). Προσέξτε πως χρησιμοποίησαν τα σκεύη του ναού γεμίζοντάς τα με κρασί το οποίο νέκρωσε τις αισθήσεις όσων ήπιαν. Το αποτέλεσμα ήταν η πτώση της Βαβυλώνας. Μία εξωτερική απλώς εμφάνιση της αλήθειας μπορεί να μας εξαπατήσει καλύπτοντας το θανατηφόρο «οί-

νο της Βαβυλώνας». Η κίβδηλη λατρεία και οι ψεύτικες ιδέες είναι το νόμισμα της βασιλείας του Σατανά.

ΣΚΕΨΗ: Πώς μπορούμε να βεβαιωθούμε ότι δεν έχουμε εμπλακεί σε κάποια κίβδηλη λατρεία;

Τετάρτη 6 Ιουνίου

«ΒΑΒΥΛΩΝ Η ΜΕΓΑΛΗ»

Τι λένε τα παρακάτω εδάφια για την Βαβυλώνα; Ιερ. 51/να' 6,7,53,57, Ζαχ. 2/β' 7, Αποκ. 17/ιζ' 5,6, 18/ιη' 2,3.

.....
Όπως είδαμε η Βαβυλώνα από παλιά θεωρείτο η πρωτεύουσα της κίβδηλης λατρείας, επομένως είναι το κατάλληλο σύμβολο της δύναμης των εσχάτων καιρών που θα πλανήσει τα έθνη.

Συγκρίνετε τον δράκο, το θηρίο από τη θάλασσα, και το κόκκινο θηρίο (Αποκ. 12/ιβ' 3, 13/ιγ' 1-3, 17/ιζ' 3). Ποιες είναι οι ομοιότητες, και ποιες οι διαφορές;

.....
Και τα τρία θηρία έχουν επτά κεφάλια και δέκα κέρατα, τα οποία αντιπροσωπεύουν το σύνολο των κεφαλιών και των κεράτων των θηρίων του Δαν. 7/ζ'. Κάθε αυτοκρατορία που ακολουθούσε στηριζόταν στις προηγούμενες. Παρομοίως, το κόκκινο θηρίο συνδυάζει στοιχεία από τον δράκο και το θηρίο της θάλασσας (σύμβολα της ειδωλολατρικής και παπικής Ρώμης αντίστοιχα), καθώς και από το θηρίο της στεριάς (Αποκ. 13/ιγ' 11-14), μαζί «οι τρεις αυτές δυνάμεις – όλες εχθρικές προς τον Θεό – δημιουργούν μία πραγματική συμμαχία.» Jacques B. Doukhan, Secrets of Revelation, The Apocalypse Through Hebrew Eyes, σ. 162.

Ένα επιπλέον στοιχείο που δίνεται στην Αποκ. 17/ιζ' είναι η γυναίκα που κάθεται πάνω στο κόκκινο θηρίο, σύμβολο της ένωσης της εκκλησιαστικής και πολιτικής εξουσίας. Αυτή η γυναίκα έρχεται σε έντονη αντίθεση με την αγνή γυναίκα της Αποκ. 12/ιβ':

Η Αγνή Γυναίκα (Αποκ. 12/ιβ')

Στον Ουρανό

Ντυμένη με τον Ήλιο

Στέμμα της Δώδεκα Αστέρια

Η Πόρνη (Αποκ. 17/ιζ')

Στα Νερά

Ντυμένη με πορφύρα και κόκκινο

Διακοσμημένη με χρυσό, πολύ-

τιμους λίθους και μαργαριτάρια

Υποστήριξη από τον Δράκο

Μητέρα των Πορνών

Επίθεση από τον Δράκο

Μητέρα του Πιστού Υπόλοιπου

Ως «μητέρα των πορνών», η Βαβυλώνα συνεχώς αναπαράγεται. Η αποστάσισα μητέρα εκκλησία έχει πολλές αποστάτισσες κόρες. Ο Θεός όμως δεν ευθύνεται για τα λάθη που διακηρύττει και τις θηριωδίες που κάνει ο αποστάτης Χριστιανισμός. Ο λαός Του, αν και δέχεται τις επιθέσεις του Σατανά, επιβιώνει ανά τους αιώνες.

Στην Αποκ. 14/ιδ' 8 υπάρχει μία προειδοποίηση για όσους βρίσκονται στη Βαβυλώνα και έχουν αποστατήσει από την αλήθεια, ώστε να μην οδηγηθούν στην τελική απάτη και λάβουν το χάραγμα του θηρίου (Αποκ. 14/ιδ' 9-11). Η προειδοποίηση αυτή θα επαναληφθεί με μεγαλύτερη έμφαση, ως μία τελευταία έκκληση για τον λαό του Θεού που βρίσκεται στη Βαβυλώνα, να βγει από αυτήν και να ενωθεί με το πιστό υπόλοιπο του Θεού (Αποκ. 18/ιη' 1-4).

Πέμπτη 7 Ιουνίου

«ΕΞΕΛΘΕΤΕ ΕΞ ΑΥΤΗΣ Ο ΛΑΟΣ ΜΟΥ»

Οι μελετητές των προφητειών της Αγίας Γραφής παρακολουθούν με μεγάλο ενδιαφέρον τα παγκόσμια γεγονότα, ιδιαίτερα αυτά που έχουν να κάνουν με τον έσχατο καιρό. Σκεφτείτε για παράδειγμα τον ρόλο των Ηνωμένων Πολιτειών. Το 1851 κάποιοι Αντβεντιστές προσδιόρισαν την Αμερική ως το δεύτερο θηρίο (Αποκ. 13/ιγ' 11-15) που ήταν μία αξιοσημείωτη ταυτοποίηση βάση της κατάστασης των Ηνωμένων Πολιτειών εκείνη την εποχή. Εκείνη την περίοδο υπερδυνάμεις ήταν οι: Ρωσία, Γαλλία, Αυστρο-Ουγγαρία, και Αγγλία. Τότε η Αμερική είχε στρατό περίπου είκοσι χιλιάδων ανδρών. Το 1814, σαράντα χρόνια πριν, οι Βρετανοί εισέβαλλαν και έκαψαν την Ουάσινγκτον. Το 1867 οι γενναίοι του Καθιστού Ταύρου (φύλαρχος Ινδιάνων) ξεκλήρισαν το σύνταγμα του αντισυνταγματάρχη Κάστερ. Επομένως, παρότι κάποιοι σχολιαστές αναγνώρισαν την Αμερική ως την εξουσία που μία μέρα θα επιβάλλει το «χάραγμα του θηρίου» στον κόσμο, το έθνος αυτό εκείνη την εποχή πολεμούσε ακόμη τους ιθαγενείς, και δεν νικούσε πάντα! Προς το παρόν, τα γεγονότα στον κόσμο εξελίχθηκαν όπως αναμενόταν. Αλλά υπάρχουν ακόμη πράγματα που πρέπει να γίνουν μέχρι να έρθει το τέλος. Γι' αυτό, όταν μιλάμε για το «χάραγμα του θηρίου» είναι πολύ σημαντικό να τονίσουμε ότι προς το παρόν κανείς δεν το έχει, ανεξαρτήτου εάν τηρείται η τέταρτη εντολή. Εξάλλου πρώτα πρέπει να γίνουν κάποια πράγματα.

Διαβάστε Αποκ. 18/ιη' 1-4. Τι συμβαίνει εδώ και γιατί είναι σημαντικό για εμάς να το θυμόμαστε; Τι μας διδάσκουν τα εδάφια αυτά για την αποστολή μας στον κόσμο;

.....
Τα εδάφια αυτά δίνουν μία θλιβερή εικόνα του κόσμου, πολιτικά, ηθικά, και πνευματικά. Δείχνουν την κακόβουλη επιρροή των κίβδηλων θρησκευτικών διδασκαλιών στον κόσμο. Την ίδια στιγμή όμως δίνουν μεγάλη ελπίδα επειδή ένας άλλος άγγελος από τον ουρανό φωτίζει τον κόσμο με τη δόξα του. Επιπλέον, οι πιστοί του Θεού, αυτοί που ακόμη δεν έμαθαν αυτά που πρέπει, καλούνται να

βγουν από την Βαβυλώνα. Αυτό σημαίνει ότι ο λαός του Θεού που βρίσκεται έξω από τη Βαβυλώνα, έχει να κάνει ένα έργο για εκείνους που είναι ακόμη μέσα.

ΣΚΕΨΗ: Πώς πρέπει να μας επηρεάσει το γεγονός ότι ο Κύριος αποκαλεί ορισμένους μέσα στη Βαβυλώνα «λαός Μου»; Γιατί αυτό είναι σημαντικό να το θυμόμαστε στις σχέσεις μας με τους άλλους;

Παρασκευή 8 Ιουνίου

Δύση ηλίου: 20:46'

Περαιτέρω μελέτη:

Η επίθεση του Σατανά στο νόμο του Θεού στην πραγματικότητα είναι επίθεση στον ίδιο τον Θεό, στην εξουσία και στη διακυβέρνησή Του. Επομένως, στα γεγονότα της τελικής κρίσης κατά τις έσχατες ημέρες, ο Σατανάς θα επιτεθεί σε εκείνους που τηρούν τις εντολές του Θεού (Αποκ. 12/ιβ' 17, 14/ιδ' 12) γιατί σε όλη τη γη μόνο αυτοί δεν θα αποδώσουν φόρο τιμής στους πληρεξούσιους του στη γη. Η μάχη που ξεκίνησε πριν χρόνια στον ουρανό θα συνεχιστεί στη γη, και όπως ηττήθηκε ο Σατανάς στον ουρανό έτσι θα ηττηθεί και στη γη.

«Αφ' ότου άρχισε η μεγάλη διαμάχη στον ουρανό, ο σκοπός του Σατανά ανέκαθεν ήταν η ανατροπή του νόμου του Θεού. Ακριβώς για την επίτευξη αυτού του σκοπού σήκωσε επανάσταση κατά του Δημιουργού και, αφού αποβλήθηκε από τον ουρανό, συνέχισε τον ίδιο αγώνα του στη γη. Να εξαπατήσει τους ανθρώπους παρασύροντάς τους κατόπιν να παραβούν το νόμο του Θεού... Ο παραβάτης ενός σημείου, 'όστις ππαίση εις εν,' δείχνει ότι καταφρονεί ολόκληρο το νόμο. Με την επιρροή και το παράδειγμά του τάσσεται με το μέρος της παράβασης, και θεωρείται 'ένοχος πάντων' (Ιακ. 2/β' 10).» Ε. Χουάιτ, Τ.Π.Σ., σ. 695.

Ερωτήσεις για συζήτηση:

1. Συζητήστε για τα γεγονότα που δείχνουν στις έσχατες ημέρες. Ποια γεγονότα μέλλει να συμβούν; Πώς μπορούμε να παρατηρούμε τα σημεία των καιρών δίχως να φανατιζόμαστε, να θέτουμε ημερομηνίες, και να κάνουμε έντονες προβλέψεις για πράγματα που η Αγία Γραφή και τα γραπτά της Ε. Χουάιτ δεν εξηγούν με λεπτομέρειες;
2. Μείνετε στο θέμα της λατρείας. Τι σημαίνει να λατρεύουμε κάτι; Πώς λατρεύουμε αυτό που λατρεύουμε;
3. Μείνετε στην ιδέα ότι ο Θεός έχει ακόμη λαό στη Βαβυλώνα. Πώς κατανοούμε τον συμβολικό όρο «Βαβυλώνα»; Τι μας διδάσκει αυτό για την υποχρέωσή μας να συνεχίσουμε να κηρύττουμε στους άλλους, ανεξαρτήτου πολιτικών και θρησκευτικών τους πεποιθήσεων;